

Audit nevýdělečných organizací

(Auditovaná) výroční zpráva jako zprostředkovatel informací mezi neziskovou organizací a zainteresovanou veřejností.

- nástroj prezentace a komunikace
- nástroj veřejné kontroly

Zveřejnění a povinnost uložení údajů z účetních závěrek

- ✘ sbírka listin u subjektů zapisovaných do obchodního rejstříku
- ✘ u ostatních subjektů není tato skutečnost jednotně upravena, stejně jako požadavek na zákonný audit

Právní úprava

- zvláštní předpisy
- zákon č. 563/91 Sb., o účetnictví
- vyhláška č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání
rozvaha + výkaz zisku a ztráty
příloha - § 29 - 30

Zpráva auditora o auditu pro zvláštní účely ISA 800

Provedli jsme audit plnění podmínek plynoucích z Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu a strukturálních fondů EU na financování akce (projektu) vydaného Ministerstvem ABC dne dd.mm.200X (dále jen „Rozhodnutí“) a dále z Podmínek Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu a strukturálních fondů EU na financování akce (projektu) k projektu s registračním číslem žádosti CZ1111/1.1.11/11 vydaných dne dd.mm.200X (dále jen „Podmínky“) a audit promítnutí těchto podmínek do projektu „Stavba č. xxx – název stavby“. Rozhodnutí a Podmínky tvoří přílohu č. 2 této zprávy.

Zpráva auditora o auditu pro zvláštní účely ISA 800

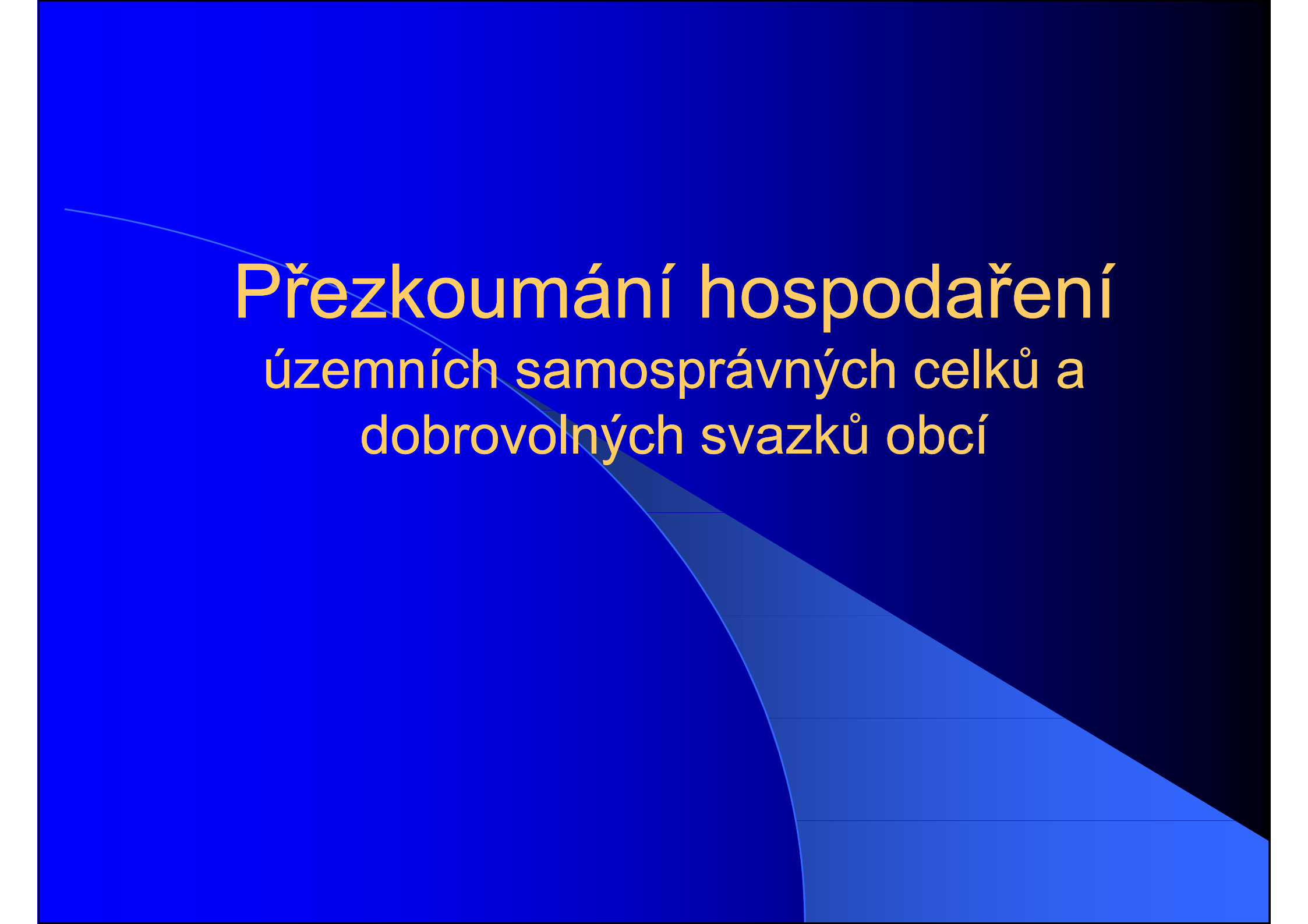
Audit jsme provedli v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy upravujícími audit dodržování smluvních podmínek a v souladu se Zákonem o auditorech České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, zda Příjemce dotace splnil podmínky plynoucí z Rozhodnutí a z příslušných článků podmínek. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření podkladů. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

V průběhu auditu jsme zjistili, že Podmínky nebyly ve všech bodech zcela dodrženy. Skutečnosti, které se odchyľují od některých ustanovení, jsou shrnuty v příloze č. 1.

Podle našeho názoru, s výhradou skutečností uvedených v příloze č. 1, Příjemce dotace dodržel ve všech významných ohledech podmínky plynoucí z Podmínek Rozhodnutí.

Otázky k diskusi

- veřejně přístupný rejstřík neziskových organizací (obdoba obchodního rejstříku)
- sjednocení požadavků na zákonný audit
- audit dalších neziskových organizací např. občanských sdružení, pokud jsou příjemcem dotací nad určitou částku či při překročení určitého obratu

Přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

Subjekty podléhající přezkoumání hospodaření

- Územní samosprávné celky
- Dobrovolné svazky obcí
- Městské části hlavního města Prahy
- Regionální rady regionů soudružnosti

Obce a dobrovolné svazky obcí

- § 42 + § 53 z.č. 128/2000 Sb., o obcích
- obec (DSO) požádá o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok příslušný krajský úřad, nebo zadá přezkoumání auditorovi

Hlavní město Praha (§ 38 z.č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze)

- požádá o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok Ministerstvo financí, nebo zadá přezkoumání auditorovi

Městská část hl. m. Prahy

- požádá o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok Magistrát hl. m. Prahy, nebo zadá přezkoumání auditorovi
- náklady na přezkoumání auditorem uhradí auditovaný subjekt ze svých rozpočtových prostředků

Kraje

- § 20 z.č. 129/2000 Sb., o krajích
- hospodaření kraje za uplynulý kalendářní rok přezkoumá Ministerstvo financí

Regionální rady regionů soudružnosti

- z.č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- hospodaření Regionální rady za uplynulý kalendářní rok přezkoumá Ministerstvo financí

Právní úprava

- zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- Auditorská směrnice č. 52 – Přezkoumání hospodaření a audit účetní závěrky územních samosprávných celků
- ISAE 3000 – Ověřovací zakázky, které nejsou auditem ani prověrkami historických finančních informací
- zákon č. 254/2000 Sb., o auditorech

Auditorská směrnice č. 52

- ✘ přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků
- ✘ auditu účetní závěrky územních samosprávných celků
- směrnice se použije i pro dobrovolné svazky obcí a přiměřeně pro příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky

Přezkoumání hospodaření vykonávané auditorem

- auditorskou službou k ověřování dalších skutečností
- obsah zprávy dle zákona č.420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření
- musí obsahovat i náležitosti vycházející z ISAE 3000
- výsledkem přezkoumání hospodaření je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření

Audit účetní závěrky

- dle zákona č. 254/2000 Sb., o auditorech
- obsah zprávy auditora o ověření účetní závěrky je dán standardem ISA 700 Zpráva auditora o ověření účetní závěrky a navazující aplikační doložkou
- ověření, zda informace uvedené v účetní závěrce podávají ve smyslu platných předpisů věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky
- výsledkem auditu účetní závěrky je
zpráva auditora o ověření účetní závěrky

Příklad výroku auditora o ověření účetní závěrky územního samosprávného celku

- Podle našeho názoru účetní závěrka **podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv, závazků, vlastních zdrojů krytí stálých a oběžných aktiv, cizích zdrojů a finanční situace obce/města/kraje k 31.prosinci 200X a výsledku hospodaření za rok 200X v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.**

Obsah zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření

- * dle zákona č.420/2004 Sb. a dále mj.:
- popis předmětu a hledisek přezkoumání (kriterií)
- definování odpovědnosti auditora a účetní jednotky
- odvolávky na použité auditorské směrnice
- přehled provedených prací
- odstavec s prohlášením, že rozsah provedených prací nesplňuje požadavky pro vydání auditorského výroku, a proto tato zpráva není zprávou auditora o auditu účetní závěrky

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření

- Provedli jsme přezkoumání hospodaření obce Horní Ves za rok 200Y na základě údajů o ročním hospodaření obce. Za hospodaření, které bylo předmětem přezkoumání a za jeho zobrazení v účetních a finančních výkazech, je odpovědný statutární orgán obce. Naší úlohou je vyjádřit na základě provedeného přezkoumání závěr o výsledcích přezkoumání hospodaření.
- Přezkoumání hospodaření jsme provedli v souladu se zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí a auditorskými směrnici Komory auditorů České republiky.
- Rozsah prací požadovaných pro přezkoumání hospodaření nesplňuje požadavky pro vydání auditorského výroku, a proto tato zpráva není zprávou o provedení auditu účetní závěrky.
- Přezkoumání hospodaření bylo naplánováno a provedeno výběrovým způsobem s ohledem na významnost jednotlivých skutečností tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu pro své vyjádření.

Obecné standardy přezkoumání hospodaření

- auditor provádějící přezkoumání hospodaření musí mít dostatečné profesní schopnosti k provedení požadovaných úkolů
- doplnění odborné způsobilosti v oblastech, které vyplývají ze specifík přezkoumání hospodaření
- udržovat jak osobní, tak vnější nezávislost

Předmět přezkoumání

- ✖ údaje o ročním hospodaření územního celku, tvořící součást závěrečného účtu, a to:
 - plnění příjmů a výdajů rozpočtu
 - finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů
 - náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku
 - peněžní operace, týkající se sdružených prostředků, cizích zdrojů
 - nakládání a hospodaření s majetkem
 - zadávání a uskutečňování veřejných zakázek
 - stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi
 - zastavování movitých a nemovitých věcí
 - zřizování věcných břemen
 - účetnictví vedené územním celkem

Hlediska přezkoumání

- dodržování povinností stanovené zvláštními právními předpisy, zejména předpisy o finančním hospodaření územních celků, o hospodaření s jejich majetkem, o účetnictví a o odměňování
- soulad hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem
- dodržení účelu poskytnuté dotace nebo návratné finanční výpomoci a podmínek jejich použití
- věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích

Kontrolor

- pověřený zaměstnanec MF, kraje, hl.m. Prahy
 - alespoň úplné střední vzdělání
 - praxe v činnosti související odborně s předmětem zkoumání nejméně 3 roky
 - bezúhonnost
-
- ✘ práva a povinnosti kontrolorů

Zabezpečení přezkoumání

- žádost o přezkoumání do 30. června nebo v téže lhůtě oznámení o zadání přezkoumání auditorovi

Časové plány přezkoumání:

- dílčí přezkoumání do konce kalendářního roku
- dílčí přezkoumání po skončení kalendářního roku

- jednorázové přezkoumání může provést krajský úřad u obcí, které nevykonávají hospodářskou činnost a mají počet obyvatel menší než 800 osob

Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření

- popis zjištěných chyb a nedostatků včetně uvedení povinností stanovených zvláštními právními předpisy, které nebyly dodrženy
- označení dokladů, ze kterých uvedená zjištění vychází
- závěr z přezkoumání
- uvedení podílu pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku a podílu zastaveného majetku na celkovém majetku územního celku
- příp. písemné stanovisko přezkoumávaného subjektu ke zprávě

Závěr z přezkoumání

- a) nebyly zjištěny chyby a nedostatky
- b) byly zjištěny chyby a nedostatky, které nemají závažnost nedostatků ad c), včetně upozornění na případná rizika, která lze z těchto zjištění dovodit a které mohou mít negativní dopad na hospodaření v budoucnosti
- c) byly zjištěny nedostatky spočívající v:
 - porušení rozpočtové kázně
 - neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví
 - pozměňování záznamů nebo dokladů
 - porušení povinností nebo překročení působnosti územního celku
 - neodstranění nedostatků zjištěných při předchozím přezkoumání
 - nevytvoření podmínek pro přezkoumání

✘ Zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření projedná auditor nebo auditorská společnost jde-li o:

- obec nebo městskou část hlavního města Prahy se starostou
- statutární město a hlavní město Prahu s primátorem
- a dále s finančním výborem zastupitelstva
- v případě svazku obcí s orgánem, který je k tomu určen stanovami svazku

Nejčastěji zjištěné nedostatky v rámci přezkoumání:

- porušení rozpočtové kázně
- nezpracování rozpočtového výhledu, nesprávný způsob schválení závěrečného účtu, nestanovení rozpočtového provizoria, nezveřejnění návrhu rozpočtu
- neúplnost, nesprávnost nebo neprůkaznost vedení účetnictví (neprovedené nebo jen částečně provedené inventarizace, chybné účtování pořízení a vyřazení dlouhodobého majetku, neúčtování předpisů pohledávek a závazků, zastavený majetek je účtován společně s ostatním majetkem, obec nemá zahrnuty ve svém účetnictví všechny pozemky, které vlastní dle výpisu z katastru nemovitostí atd.)

Nejčastěji zjištěné nedostatky v rámci přezkoumání:

- nedodržení třídění příjmů a výdajů dle platné rozpočtové skladby
- chybí vnitřní směrnice, zejména pro oběh účetních dokladů
- nedostatky ve vnitřním kontrolním systému
- přetrvání nedostatků zjištěných při předchozích přezkoumání
- neprovádění veřejnoprávní kontroly u zřízených příspěvkových organizací či žadatelů nebo příjemců dotací
- nevyvěšování záměrů při prodeji, pronájmu, darování či směně nemovitého majetku

Nejčastěji zjištěné nedostatky v rámci přezkoumání:

- neschválené odměny zastupitelů, odměny nad rámec nařízení vlády o odměnách za výkon funkce členům zastupitelstev
- nesprávně čerpané účelové prostředky
- nedodržení předpisů pro vedení účetnictví, nevytvoření podmínek pro přezkoumání

Pozitivní trendy, kdy přezkoumání provádí auditoři

- zlepšení vypovídací schopností inventarizací, kde často chyběla dokladová inventarizace majetkových účtů
- zlepšení úplnosti zachycení majetku v účetnictví
- respektování okamžiku uskutečnění účetního případu při převodu vlastnictví k nemovitostem podléhajícím vkladu do katastru nemovitostí
- větší pozornost přiznání k dani z příjmů právnických osob a DPH

Zákon o finanční kontrole ve veřejné správě (č. 320/2001 Sb.)

Finanční kontrola:

- mezi orgány veřejné správy
- uvnitř orgánů veřejné správy
- mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory

Orgán veřejné správy:

- organizační složka státu, která je účetní jednotkou
- státní příspěvkové organizace, státní fondy
- územní samosprávné celky, městská část hl.m. Prahy a jimi zřízené příspěvkové organizace
- zdravotní pojišťovny
- veřejné vysoké školy

Centrální harmonizační jednotka - MF

- vytváří koncepci systému veřejnosprávní kontroly, interního auditu a řídicí kontroly ve veřejné správě
- vypracovává návrhy zákonů a prováděcích předpisů v oblasti finanční kontroly, metodicky řídí a koordinuje výkon veřejnosprávní kontroly a interního auditu ve veřejné správě
- přezkoumává hospodaření krajů a na vyžádání hlavního města Prahy a dobrovolných svazků obcí s účastí hlavního města Prahy, **vykonává dozor nad přezkoumáním**, které uskutečnily krajské úřady nebo Magistrát hl. m. Prahy v přenesené působnosti, anebo auditor, koordinuje výkon přezkoumání a metodicky jej řídí, vypracovává v uvedené oblasti návrhy zákonů a prováděcích právních předpisů s celostátní působností

MF – odbor Kontrola:

- **Centrální harmonizační jednotka**
- **Veřejnosprávní kontrola**
- **Přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků**

- zákon o finanční kontrole ve veřejné správě výslovně uvádí, že se nevztahuje na přezkoumání hospodaření
- CHJ byla zřízena k technice zákona o finanční kontrole ve veřejné správě
- přitom součástí CHJ je útvar pro řešení otázek přezkoumání hospodaření

Otázky k diskusi

- ✘ definovat veřejný sektor jako objekt zájmu auditorů
- ✘ audit ve veřejném sektoru má své místo, a to jako nezávislé ověření za účelem zvýšení důvěryhodnosti auditovaného subjektu v očích veřejnosti
- ✘ je velmi žádoucí, aby audit zapadal do celého kontrolního systému ve veřejné správě, tzn. je potřeba jednotlivé kontroly (veřejnosprávní, vnitřní, státní, nezávislou) **propojit a zároveň oddělit**, aby tvořily ucelený a pokud možno jednotný do sebe zapadající komplex, tvořený relativně samostatnými částmi

Otázky k diskusi

- ✘ modifikovanou formu auditu tzv. přezkoumávání hospodaření u územních samosprávných celků v současné době doplnit o finanční audit, aby i ten byl povinný pro obce a kraje, a v budoucnu přezkoumání hospodaření zcela tímto auditem nahradit
- ✘ nebo přezkoumání hospodaření jako součást finanční kontroly ve veřejné správě